

Pravokoten prezbitერი z zvonikom(8kotnim) nad seboj.

Pravokotna sorazmerno ožja ladja. Na jugu prizidana kapela. Obok v prezbitერიju s sosvodnicami, v ladji križnati oboki. Na oboku prezbitერიja freska Brezmadežne. Na oboku ladje sv. Miklavž v nebesih in sv. Miklavž ob hiši in ob morju.

Na slavaloku napis: Omnia ad Majorem Dei Gloriam MDCCLXVI.

2 majhna str. oltarja iz blizu srede 17.stol.

Vel.oltar iz srede 18.stol., dokaj dober.

Prižnica iz 2.pol.18.stol.

V kapeli dober oltar sv. Luka iz okr.1700.

Vsi slabo polihromirani.

V prezbitერიju proti jugu eno visoko šilasto okno, brez krogovičja. Drugo tako za vel.oltarjem, zazidano. Utegne biti staro.

Približno 1m debel zid prezbitერიja.

Stele, CXVII, 12.9.1946, str. 78-78.

(St. Nicolai).

Filiala, posvečena sv. Miklavžu.

Pravilno orientirana cerkev stoji na griču v n.v. 350 m.

Viri in literatura: M. Zadnikar: Romanska arhitektura na Slovenskem, Ljubljana 1959, p. 240.

Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja z na jugu prizidano, nižjo 3/8 zaključen~~o~~ kapelo ter na vzhodu spodaj kvadratni~~h~~, zgoraj oktogonalni~~h~~ zvonik~~ov~~ s pritlično zakristijo na severu. Gradnja je kamenita, ometana. Strehe sedlasta, strešasta, škrliljeve; zvonikova 8- strano piramidast~~a~~, škrliljev~~a~~.

Zunajščina: Je brez ~~zidca~~, toda s konkavnim fabionom. Fasada ima pp porte

s profilirano gredo, nad njim lunetasto okno in na vrhu okroglo linico. Severna stena ima pp okno z ostencjem, južna stena enako okno. Kapela ima pp okno z ostencjem in luneto v zapadni in jugovzhodni steni, lunete pa v vseh ostalih stenah. Vzhodna stena ima poleg tega še profiliran pp portal s preklado in rozetasto okrašeno gredo. Zakristija ima pp okno v zapadni in pp portal z gredo v vzhodni steni. Zvonik ima visoko, zašiljeno okno v južni steni, v oktogonalnem delu pa okrogle linice v kvadratnih poljih v južni in vzhodni steni, v vseh 4 orientiranih pa členjene pp zvonove linije. Cerkevna zunajščina sicer ni členjena, ladjina ogali so iz navadnega kamnja, gradnja je polihromirana. Ogali so bili poslikani, ponekod se kaže starejša belež. Vhod v zvonik vodi preko zakristije po lesenih stopnicah.

Notranjščina: Tlak je kamenit. Zidana empora počiva na 2 slopih in 2 ka-pah, desno vodijo nanjo stopnice. Ladjo členijo 3 pari stenskih slopov z oprga-mi ter 2 celimi in 2 polovičnimi travejami s pari sosodnic. Slavolok je čisti ppk lok. Prezbitarij pokriva baročni obok: Banja s parom sosodnic in 3-stranim zaključkom. Sicer pa tvori prezbitarij v tlorisu kvadrat. Levk vodi v zakristijo portal, ki je ppn s profilirano gredo. Zakristija ima pp pod in banjo 2x2x2 s 2 paroma sosodnic. Kapelin slavolok je preprost lok. Kapelo obteka profilirana greda, pokriva pa enak obok kot prezbitarij. Notranjščina je beljena, kapela in prezbitarij sta plava. Teme ladjine banje krasita 2 freski v baročnih medaljonih, ki predstavljata Miklavža, rešuječega ladjo ter njegov vnebohod. Slikarija je preprosto delo iz l. 1766., kot pravi letnica v baročnem kartuši na slavoloku. Prezbitarijevo teme krasi v razgibanem okvirju freska sedeče Marije na obli z detetom v naročju. Je delo iste roke kot ostali 2 kompoziciji.

Oprava: Glavni oltar je preprost in rjavo polihromiran. Ima zidano, pri-matišno menzo, prostorno razvito predelo, tvorečo obhodna loka, tabernakul

ki je nov ter nastavek, ki je raven in prehaja v atiko ter ga spremljata stebra in voluti z golšama, zaključuje pa od volut nošena in zaključena atika. V osrenji pps niši, opremljeni zgoraj z baldahinškom in cveticami, stoji Miklavž, od strani sta Primož in Felicijan na obhodnih lokih Donat in Florijan. Na golšah sta putta, na spodnjih zavojih volut vazi, v atiki v pps pa opat s knjigo. Oltar je srednje kvalitete ter iz ca 1770. Plastike in ornamentika so pozlačene.

Stranska oltarja sta enaka. Imata prizmatično menzo, v prostor stopajočo et predelo, okrašeno s hrustančevjem in pdp poljem, ki ima pravokotno posnet ogle ter nastavek brez ušes, katerega nosita s hrustančevjem okrašena stebra, ravna golšasta greda ter čelo z ppk nišo mesto atike. Levi oltar ima pps niši Elizabeto, v atiki Jezuščka, desni ima MB z otrokom ter v atiki Ožbalta. Leseni svečniki so istočasni. Oltarja sta majhna ter primera zlatih oltarjev iz 3/4 17. stol.

Oltar v kapeli ima zidano prizmatično menzo, prostorno razvit podstavek, okrašen z akantom, cvetjem in glavicami s prekrižanimi perutmi, nastavek, katerega nosita 2 para stebrov, golšasto ogredje, ki se v vsej dolžini z gornjim zidcem usločuje ter atika, ki je replika nastavka, Ušesa so sestavljeni iz akanta, krila so ravna. Stebre krasi v sredini višine cvetni šopki.

V atiki je slika pps, opl sv. Luke iz 19. stol., v glavni niši pa je kip sv. Marka. Tabernakelj je novejši. Oltar je iz 1. pol. 18. stol. ter povprečne kvalitete. Nadaj ima podpis M R/ 1753. Svečniki so bp.

Prižnica je preprostejše baročno delo ter istega dela kot glavni oltar. Je običajnega ovalnega koncepta, skromno okrašena s školjkovino in na baldahinu s kipom sv. Tereze.

Orglje so baročne ter imajo trodelno omaro. Imajo napis M. A. 1857 ter 2 vazi. Leta 1857. so bile prinesene iz Šmarja, sicer ~~sz~~ pa so iz začetka 19. pol. 18. stol.

Zakristijska omara in klešalnik sta baročna.

Oprema: Stokleni lesteneč je iz srede 19. stol., mašni zvonček pa iz l. 1867. Vratnice zakristijskih vrat so še stare.

Na empori sta poleg orgelj krili starih orgelj s slikami olje-les Marijinega oznanjenja, Cecilije in Davida. Zanimiva poznorenesančna konceptija iz začetka 18. stol., kamor jih postavljata kolorit in tehnika izdelave. Poznogotski kelih ima 6-listno noho, ovito z graščo grčavo palico, ter okrašeno z vgravirano renesančno ornamentiko (listno vitico), sledi širok listov nodus, pod njim črke MARMAI, nad njim DAESAE, piščalasti košek s kimatijskim vencem, v katerem je čaša, ki se ravno širi. Kelih je po stilu sodeč iz ca 1600.

Kadilnica je baročno-klasicistična iz 2. pol. 18. stol., čolniček pa je iz 1. pol. 18. stol. Vse ostalo je bp.

Zvonik: Ima bronasti zvon iz l. 1929.

Podstrešje: Zakristijska ima kamenit obok ter je prizidana k zvoniku. V njegovem 1. nadstropju je več lesenih svečnikov iz 18. stol. nato figure 2 bradatih svetnikov in 2 svetnic, ki so zelo prhle, toda po stilu sodeč iz 17. stol. Ladjin obok iz l. 1766. je kamenit. Na zvoniku se ~~pona~~ pozna sled prvotne strehe, ko je imela ladja še raven lesen strop izato mnogo nižje ostrešje. Zvonik sam je imel prvotno dragačno etažiranje kot ga ima danes.

Resume: Gotsko okno v južni steni zvonika, pa tudi zvonik sam, govore za pozno gotiko, verjetno že 16. stol. Konceptija cerkve je sicer poznoromanska pač po vzoru farne cerkve, vendar bi se jo tudi zaradi gradnje ne upal postaviti mnogo pred leto 1500. Vprašanje kvadratnega prezbiterija, nad katerega so ca 1500. postavili zvonik, puščam odprto, vendar kaže sedanji

zvonik tako entno gradnjo, da je verjetno nastal v celoti naenkrat ter istočasno z ladjo. Leta 1766. so cerkev obokali in ca 1750. prizidali kapelo in zakristijo.

Ladja je bila prvotno ¹neja in je imela tabulant. Ko so obokali prezbiterij, so spremenili tudi vse etažiranje zvonika.

Dopuščam pa še možnost, da je cerkev v osnovi poznoromanskega koncepta s kvadratnim prezbiterijem, nad katerega so še v 16. stol. postavili zvonik ter takrat prebili njegovo južno, zašiljeno oblikovano okno. Vsekakor puščam problematiko nastajanja te cerkve zaenkrat odprto!.

Okolica: Prijetna lega nad prepadno dolino Šmarskega potoka.

Conservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

J. Curk: Celjska topografija (Šentjur), rkp. str.135, 135', zapiski 1960.